

ΙΑΠΕΤΙΚΟΙ ΛΑΟΙ

Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 12ης π. Ἰανουαρίου τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων» ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τι ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ καταγωγὴ τῶν Ἀρίων» ἐν ᾧ λέγεται ὅτι «αἱ λέξεις αἱ χαρακτηρίζουσαι τὰ μέταλλα, τὴν σιδηρουργίαν καὶ τὰ ἐργαλεῖά της, τὴν γεωργίαν καὶ τὰ ἐργαλεῖά της εἶναι διάφοροι εἰς ἐκάστην τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν καὶ τὸ ὄνομα τὸ χαρακτηρίζον τὸ ὕδωρ εἶναι διάφορον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Ἰνδοευρωπαϊκὰς γλώσσας».

Κατὰ πρῶτον παρατηρῶ ὅτι ἀντὶ τῶν ὀνομασιῶν «Ἀριοι λαοί» ἢ «Ἰνδοευρωπαϊκοὶ λαοί», ὧν τὸ πρῶτον μόνον ἐν ταῖς Ἰνδαίαις καὶ ἐν τῷ Ἰρὰν εὐρίσκεται δηλοῦν τοὺς εὐγενεῖς, τοὺς κατακτητὰς, τοὺς θεοσεβεῖς, (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς αὐτόχθονας, οὓς mlēccha ἦτοι βαρβάρους, καὶ dravida ἦτοι πτωχοὺς, ἐκάλεσαν οἱ κατακτηταί), ἀλλ' ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἀγνοεῖται ὅλως, τὸ δὲ δευτέρον περιλαμβάνει μὲν ἐκ τῆς Εὐρώπης λαοὺς τινας ξένους ἡμῶν λ. γ. Οὐγγρους, Φίννας, Ἑσθους, Λάππωνας, Σαμογέτας, Βάσκους, τὸ πάλαι τοὺς Τυρρηνοὺς καὶ ἄλλους τινὰς ἐξαφανισθέντας λαοὺς καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα τοὺς Βουλγάρους πρὶν ἐκσλαυσιθῶσιν, ἀφίνει δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ πλῆθος λαῶν καὶ ἐθνῶν λ. γ. τοὺς Πέρσας καὶ ἄλλους Ἰρανικοὺς λαοὺς, τοὺς Ἀρμενίους, Κούρδους, Ὀσσητας κλπ., ἀντὶ, λέγω, τῶν ἀνακρινῶν τούτων ὀνομάτων ὁρθητέρον εἶναι νὰ λέγωνται Ἰαπετικοὶ λαοί, Ἰαπετίδες γλῶσσαι, ἀπὸ τοῦ Ἰαπετοῦ, ὃν ταυτίζουσι τῷ Ἰάφῃ, καὶ οὕτως ν' ἀντιτάσσωνται οἱ Ἰαπετικοὶ λαοὶ πρὸς τοὺς Σημιτικούς καθ' ὃ καὶ ἡ Ἀγία Γραφή (Γενέσει κεφ. 10) διδάσκει.

Ἐπειτα ὅτι καὶ τοῦ ὕδατος καὶ ἄλλων πολλῶν ἐργαλείων καὶ πραγμάτων κοινὰ ὀνομασίαι ὑπῆρχον ἐν τῇ πάλαι ποτὲ κοινῇ ἐτὶ καὶ ἀδιασπαστῇ γλώσσῃ πρὸ λ. ὕδρο-, unda, λιθοῦαν. vandu Σλαβ. voda, Γαλλ. vato, ἀρχ. Γερμ. wazar, Ἰνδ. udaka udna's uda'bhis uda'ni an-udra = ἄνυδρος, sam-udra = θάλασσα, Ζενδ. undu ὄχος, vehiculum, Γερμ. wagan, Σλαβ. vozū, Λιθ. wezimas, Ἰνδ. vahana, rota, Ἰνδ. καὶ Ζενδ. ra'tha, Κελτ. roth, Λιθ. rātas, ἀρχ. Γερμ. rad. ζυγὸν jugum, Ἰνδ. yuga', ἀρχ. Γερμ. joh, ἀρχ. Σλαβ. igo, Λιθ. jungas, ναὺς navis, Ἰνδ. nāus, ἀρχ. Περσ. nāvi, Ζενδ. nāvaga' ἐρετμὸς remus, Ἰνδ. aritra, Γερ. rieme, ἀρχ. Ἰρλ. ram. ἄροτρον aratrun, Ἰρλ. arathar, Λιθ. arklas, ἀρχ. Σλαβ. oralo. ἀρχ. arōr, ἀρχ. Σικκνδ. andr. ζεῖα Ἰνδ. καὶ Ζενδ. ya'va, Λιθ. jawai κλπ. κλπ.

Ὡστε εἰ καὶ ἡγνῶουν οἱ προπάτορες ἡμῶν ἐκεῖνοι τὴν κατεργασίαν τῶν μετάλλων, εἶχον ὅμως ὅργανα οὐκ ὀλίγα κατασκευάσει, καὶ πολλὰ ἄλλα κατορθώσει. Οὐδὲν ἄρα δύναται νὰ συναχθῇ λογικῶς βέβαιον συμπέρασμα περὶ τῆς πρώτης αὐτῶν κατοικίας ἐκ τῆς ὑποτιθεμένης διαφορᾶς τῶν κοινῶν ὀνομασιῶν παρ' αὐτοῖς, ὅπως ἐν τῷ ἄρθρῳ ἐκείνῳ γίνεταί. Τὸ ζήτημα ἐξετάζεται σήμερον κατ' ἄλλον τρόπον· τσοῦτον μόνον ῥητέον ἐν τῷ παρόντι, ὅτι ὁ Johannes Schmidt διὰ τὰς τῶν δωδεκαδικῶν σύστημα καὶ διὰ τὴν λέξιν

πέλεκυς Ἰνδ. paragu, ἥτις εὐρίσκεται καὶ ἐν τῇ πάλαι Βαβυλωνί, εἰκάζει πρώτην ἡμῶν κοιτίδα τὴν βορειοτέραν Μεσοποταμίαν.

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΛΩΡΗΣ

ΚΑΚΟΣΗΜΑΔΙΑ

Τὸ ἡλιοθασιλέμμα μᾶς πλάκωσεν ἀνάμεσα Σίφνου-Σέρφου, διόμισυ μίλια κάτω ἀπὸ τὴν κόκκινη Χερρόνησο· εἶπε πάλιν ὁ Μπαρμπακαληώρας ὁ ὑποναύκληρος. Ἐως ἐκεῖ μᾶς βοήθησεν ὁ γρεγολεβάντες καὶ με πρωτοδεύτερα πανιὰ κατεβήκαμε ἀπὸ τῆς Μύκωνος τὸν Τοῦρλο γιὰ πέντε ὥρες. Ἦταν γλήγορη ἡ γολέτα τοῦ καπετὰν Κρεμύδα καὶ δὲν ἦταν δύσκολο σὲ καλὸν καιρὸ νὰ πάρῃ καὶ ὀχτὼ καὶ δέκα μίλια τὴν ὥρα. Ὅμως ἀπεδῶ καὶ μπροστὰ δὲν ἔπερνε οὐδὲ τρία στὴ βόλτα. Γιατὶ ἐξαφνὰ ἐχύθηκεν ἀπὸ τὸ βουνὸ τῆς Μήλου μ' ἕνα ξερὸ καὶ ἀδιάκοπο πάταγο, λὲς κ' ἐδιάβαιναν ἀπὸ ἀπέραντο καλαμιῶνα τὸ πουνεντογάρμπι κ' ἐκεφάλωσε τὸ γρέγο καὶ μᾶς ξώρισε γιὰ μίαν κάτω ἀπὸ τὴν Κίμωλο. Ὁ καπετὰν Κρεμύδας μολὶς ἐσύνῃρθε στὸν πάταγον ἐκεῖνο κ' ἐπρόσταζε νὰ μαϊνάρουμε τὰ πανιὰ. Ἀλλ' ὥστε νὰ τὸ εἶπῃ ἐξεθύμανεν ὁ καιρὸς καὶ σὲ λίγῳ ἔπηξ' ἡ θάλασσα κ' ἐγένει λιμνοστάσι.

— Ὅρσε, διάολε! ἐρέκαζεν ὁ καπετὰν Κρεμύδας φαρμακωμένος· μιά φέρνει νὰ μᾶς πνήξῃ μιά μαγκάρε!.. Ταρσανὰ θὰ κάνουμε!..

Ὁ καπετὰν Κρεμύδας ἦταν πενηντάρης, κοντόχονδρος, στιβαρός, με κεφάλι ὀλοστρογγύλο σὰν σφαῖρα κανονιοῦ, με πρόσωπο κρεμεζοβαμμένο καὶ μαλλιὰ κάτασπρα, με μάτια μικρά, ὀλοστρογγύλα, φρύδια καὶ μουστάκια βλάχκα, με φωνὴ βραχνὴ καὶ βαρεῖα σὰν ρέκασμα κυμάτου ποῦ σκάει στῆς ἀκρογιαλιᾶς τὰ χάλαρα καὶ με καρδιὰ ἀπονήρευτη, ποῦ ἡμποροῦσε νὰ τὸν γελάσῃ καὶ μικρὸ παιδί. Ἀπὸ ναύτης ὁ καπετὰν Κρεμύδας ἦταν δουλευτὴς ἀκούραστος καὶ οἰκονόμος. Λίγο κατ' ὀλίγο ἀπόχτησε λεφτά, ἐπῆρε ἕνα σαπιοκάικο μισακὸ κ' ἐδούλευε σερμαγιά ἐδῶ τρίγύρω· ἔπειτα τὸ σαπιοκάικο ἐγένειεν ὅλο δικό του καὶ ἄνοιξε τίς δουλειές του ἕως τὴν Ἀττάλεια, ὅσο ποῦ ἔχτισε τὴ γολέτα καὶ ἀπλώσε τὰ ταξείδια του ἕως τὸν Ποταμό. Τότε, βλέπεις, ἦταν ἄλλοι καιροί· ἡ θάλασσα εἶχε βίος καὶ ὁποῖος ἦταν οἰκονόμος, ναύτης ἢ καπετάνιος, γλήγορα ἐγινόταν νοικοκύρης.

Τώρα ὁ καπετὰν Κρεμύδας ἦταν ὅλος φαρμάκι. Ὅταν ἐκατεβαίναμε ἀπὸ τὴ Μαύρη θάλασσα, οἱ ναῦτες ποῦ ἦσαν ὅλοι συντοπίτες του, ἐφρόντιζαν κάθε ὥρα νὰ τοῦ θυμίζουν με τρόπο τὴν πατρίδα καὶ τὰ σπιτία τους.

— Ἐ, καπετάνιε, καὶ νὰ ἦταν κανέννας σαθρογεννημένος ἐδῶ μέσα, καὶ νὰ πιανε

ἕνας δυνατὸς γρεγολεβάντες στὰ Μπουγάζα καὶ νὰ βρῖσκαμε τὸν Καθοντόρο χειμωνιάτικο καὶ νὰ διπλάρωνε ἡ γολέτα μας κάτω ἀπὸ τὸν Τσικνιά· ἔλεγεν ὁ ἕνας.

— Κ' ἐκεῖ ποῦ θὰ εἶπῃς τὸν Τσικνιά δὲ λὲς καλῆτερα τὴ Μύκωνος τὸν Τοῦρλο; ἔλεγεν ὁ ἄλλος, κυττάζοντας κατὰμματα τὸν καπετὰν Κρεμύδα.

Ἐκεῖνος ἐγύριζεν ἄλλοι τὰ μάτια του, τάχα πῶς δὲν ἄκουε κ' ἐπιανε ὀμιλία με τὸν Μπαρμπατρίμη τὸν ναύκληρο γιὰ τὸν καιρό. Καὶ ὅταν τὸν ἐστενοχωροῦσαν με τὰ λόγια τους καὶ με τὰ βλέμματά τους, ποῦ ἦσαν πιὸ παρακαλεστικά καὶ πιὸ παραπονιάρικα ἀπὸ τὰ λόγια τους, ἔσκαιε τὴν κόκκινη σκούφια τοῦ χάμω καὶ μελανιάζοντας σὰν μελιτζάνα ἔλεγε στὸ ναύκληρο:

— Μωρὲ ἀνάθεμα στὸν καπετάνιο ποῦ τσουρμάρει συντοπίτες του! Νὰ με ἰδῇς στὸ πίκι κρεμασμένον Μπαρμπατρίμη, ἂν βάλω ἄλλη φορὰ στὴ γολέτα μου Μυκωνιάτη!..

Οἱ ναῦτες ἔσκυφταν ἀμέσως τὸ κεφάλι κ' ἐσκοποῦσαν ἄλλος ἐδῶ καὶ ἄλλος ἐκεῖ, κατακόκκινοι ἀπὸ ντροπὴ, σὰν παρθένες ἄβγαλτες, με πετρωμένο τὸ λυπότερο χαμόγελο στὰ χεῖλη καὶ μ' ἕνα δάκρυ, φιλόφιλό καὶ ἄφαντο στὴν τριανταφυλλένια βρύση τῶν ματιῶν τους. Καὶ ὁ καπετάνιος πικραμένος γιὰ τοὺς ἐπίκρανε καὶ ὀργισμένος γιὰ τοῦ ζύπνησαν ἀναγκαστικά βαρκοιμισμένους πόθους, ἔφρευε σέρνοντας στὸ κατὰστρωμα τὰ ποδήματά του ἐπιταυτοῦ, γιὰ νὰ φανῇ φοβερός καὶ τρομερός, κ' ἐκλειόταν στὴν καμαρὴ του.

Καὶ τοῦ καπετὰν Κρεμύδα ἡ καρδιὰ ἐλαχτάριζε γιὰ τὴ Μύκωνο. Εἶχεν ἐκεῖ τὴ γυναῖκα του, τὴν φυλομελάχροιν Ἐλεφάντω μ' ἕνα παιδί μωρὸ στὴν κούνια καὶ ἄλλο στὴν κοιλιὰ. Ἀλλὰ οἱ καιροὶ ἐνάντιοι μᾶς ἄργησαν πολὺ στὴ Μαύρη θάλασσα, καὶ ἀντὶ νὰ φθάσουμε στὴ Μαρσίλια, δὲν εἶχαμε οὔτε τὸ μισὸ δρόμο παρμένον. Ὅμως νὰ ποῦ ἦταν κάποιος σαθρογεννημένος στὴ γολέτα κ' ἐπιασε δυνατὸς γρεγολεβάντες στὰ Μπουγάζα κ' ἡύραμε τὸν Καθοντόρο χειμωνιάτικο κ' ἐδιπλάρωσεν ἡ Βαγγελίστρα μας κάτω ἀπὸ τὸν Τσικνιά. Ὅταν ἀντίκρουσεν ὁ μαυροκαπετάνιος τὴ Μύκωνο με τί καρδιὰ νὰ ξεκολλήσῃ ἀποκοῖ;

Ἀντὶ ὅμως νὰ γυρίσῃ στὴ γολέτα συντροφιασμένος με χορούς καὶ παιγνίδια, με τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς, ἐγύρισεν ἀμίλητος καὶ σκουνοφλιασμένος σὰν τὸν Τσικνιά, ὅταν ἐτοιμάζεται νὰ χύσῃ τὸν ἀγριοβορριά. Καὶ στὸ ταξίδι τώρα ἂν καὶ εἶχε τὴν πλῶρη του κατὰ τὸ Γαρμπὴ τὰ μάτια του ἦσαν στυλωμένα στὸ Γρέγο κ' ἐβλεπε πάντα μπροστὰ του, μὲς ἀπὸ τὰ χιονάτα σπιτία καὶ τίς ὠμορφες ἐκκλησιές, τίς ἡμέρες πλαγιές καὶ τὰ χαλαρόφραχτα λιμανάκια τῆς Μύκωνος, ἕνα μόνον σπιτάκι καὶ μέσα τὴ γυναῖκα του, κλιναρομένη νὰ χαροπαλεῖ· νὰ γυρίσῃ ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὰ φωτεινὰ καὶ ὑγρὰ μάτια της καὶ